

T.C.
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No : 920
Karar Tarihi : 29/12/2007

Başkanlıkça Kurulumuza sunulan 14/12/2007 tarihli yazıda, aynen; "4231 sayılı Kanunla, Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunda değişiklik yapılarak, Haziran ayının ilk Pazar'ında yapılması gereken ara seçimleri il genel meclisi, belediye meclisi, köy ve mahalle muhtarlıkları ile ihtiyar meclisi – heyeti üyeliği seçimleriyle sınırlandırılmış bulunmaktadır.

Bunun yanında, boşalan muhtarlıklar için her yıl Haziran ayının ilk Pazar günü seçim yapılması, 2972 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğidir.

T.C. Anayasasının 127 nci maddesinde; "Mahalli İdareler; il, belediye veya köy halkından mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir." şeklinde tanımlanmaktadır. Ayrıca, 2972 sayılı Kanunun başlığı "Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun" olarak belirlenmiş olmasına karşın, 1 inci maddesinin (c) bendi mahalle muhtarlık ve ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerini de kapsamaktadır.

2972 sayılı Kanunun 3507 sayılı Kanunla değişik 8 inci maddesinde; mahalli idareler seçimlerinin beş yılda bir yapılacağı hükme bağlanmıştır.

2972 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin son fıkrasında ise; mahalli idareler genel seçimine bir yıldan az bir süre kalmış ise, mahalli idareler ara seçiminin yapılamayacağı öngörülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanununun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında; "Belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesi, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile olur." şeklinde hükme yer verilmiştir.

5393 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci bendinde de; 9 uncu maddeye göre verilen kararların kesinleşme tarihini takip eden yılın ocak ayının birinci gününden itibaren yürürlüğe gireceği vurgulanmış ve buna istinaden, 2007 yılı içerisinde yeni oluşturulan mahallelerde yapılacak seçimin, 01/01/2008 tarihi esas alınarak 2972 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları uyarınca ilan tarihinden sonra gelen 60 ıncı günü izleyen ilk Pazar günü yapılması gerektiği hususu tüm teşkilata Kurulumuz kararları veya Başkanlık yazıları ile duyurulmuştur.

Bazı ilçe seçim kurulu başkanlıklarından alınan yazılarda da; ilçelerinde yeni köy kuruluşlarının yapıldığı, ayrıca muhtar veya ihtiyar meclisi – heyeti üyeliklerinde 2972 sayılı Kanunda öngörülen şekilde boşalma meydana geldiği ve bu gibi yerlerde seçimin ne zaman yapılacağı sorulmaktadır.

Bu nedenle, yukarıda değinilen yasal düzenlemeler ve sürenin kısalığı da göz önünde bulundurularak, tüm Yurt genelinde birlikteliği sağlamak amacıyla ve seçim ekonomisi de gözetilerek;

1- 5393 sayılı Belediye Kanununun 9 uncu ve 12 nci maddeleri gereği olarak 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 33 üncü maddesi uyarınca yeni kurulan mahallelerde yapılacak olan muhtarlık ve ihtiyar heyeti üyeliği seçimleri ile,

2- Herhangi bir nedenle boşalma sonucu 2972 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi gereği yapılması zorunlu olan muhtar veya ihtiyar meclisi - heyeti üyeliği seçimlerinin,

yapılıp yapılamayacağının karara bağlanması,

şayet, 5393 sayılı Kanunun 9 uncu ve 12 nci maddeleri gereği olarak, yeni kurulan mahallelerde seçim yapılacak ise, bu seçimlere ilişkin olarak;

a) Kullanılacak sandık seçmen listelerindeki seçmen sayılarının,

b) Bu listelerin askıya çıkış ve iniş tarihlerinin,

c) Yapılacak mahalle muhtarlığı ve ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerinde kullanılacak oy pusulalarının usul ve esaslarının,

ve gerekli görülecek sair hususların Kurulumuzun önceki uygulamaları da göz önünde bulundurularak, gerektiğinde komisyon çalışmasından sonra belirlenerek karara bağlanmasını takdirlerinize arz ederim." denilmiş olup, 15/12/2007 tarihli, 910 sayılı kararımız ile Kurulumuz Üyeleri Hasan ERBİL'in Başkanlığında, Üyeler Bahadır DOĞUSOY ve Sadri BOZKURT'tan oluşturulan komisyon çalışmasını tamamlamış olmakla konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Başkanlık teklifinde belirtilen hususların açıklığa kavuşturularak tüm teşkilatın ve ilgili birimlerin bilgilendirilmesi amacıyla 15/12/2007 tarihinde oluşturulan Komisyonun çalışmasını tamamladığı görülmüş olup için esasına geçilmiştir.

Herhangi bir nedenle boşalan köy ve mahallelerde 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 33. maddesinin ikinci fıkrası hükmü gereği her yıl Haziran ayının ilk Pazar günü muhtarlık seçimlerinin yapılacağı bilinmektedir.

Diğer taraftan, teşkilattan intikal eden yazılarda ise, ilçelerinde yeni kurulan köy ve mahallelerin olduğu ve bu yerlerde muhtarlık ve ihtiyar meclisi - heyeti üyeliği seçimlerinin yapıp yapılmayacağı, bazı seçim kurullarınca da bu tür seçimlerin yapılacağı, ancak seçimlerin 2972 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin 3 ve müteakip fıkraları uyarınca 60 ıncı günü izleyen ilk Pazar günü mü, yoksa Haziran ayının ilk Pazar günü mü veya mahalli idareler genel seçimleriyle birlikte mi yapılacağı sorulmaktadır.

2972 sayılı Kanunun 3507 sayılı Kanunla değişik 8 inci maddesinin birinci fıkrasında; mahalli idareler seçimlerinin beş yılda bir yapılacağı, her seçim döneminin beşinci yılındaki 1 Ocak gününün seçimin başlangıç tarihi, aynı yılın Mart ayının son Pazar gününün de oy verme günü olduğu,

Aynı Kanunun 29 uncu maddesinin son fıkrasında ise; mahalli idareler genel seçimine bir yıldan az bir süre kalmış ise, mahalli idareler ara seçiminin yapılamayacağı,

5393 sayılı Belediye Kanununun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında; belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesinin belediye meclisinin kararı ve kaymakamlığın görüşü üzerine valinin onayı ile olacağı, aynı Kanunun 12 nci maddesinin birinci bendinde de; 9 uncu maddeye göre verilen kararların kesinleşme tarihini takip eden yılın Ocak ayının birinci gününden itibaren yürürlüğe gireceği,

hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 5442 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine göre köy ve diğer yerleşim birimlerinin bağılıklarında ve statülerinde değişiklik yapılması olasıdır.

T.C. Anayasasının 127 nci maddesinde; "Mahalli İdareler; il, belediye veya köy halkından mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir." şeklinde tanımlanmaktadır. Ayrıca, 2972 sayılı Kanunun 1. maddesinde köy ve mahalle muhtarlıkları ile ihtiyar meclisi ve heyeti de mahalli idare olarak gösterilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 9 uncu, 12 nci ve 2972 sayılı Kanunun 33 üncü maddeleri göz önüne alındığında, idari değişiklik sebebiyle yeni kurulan köy ve mahallelerle herhangi bir

nedenle boşalan muhtarlık ve ihtiyar meclisi – heyeti üyeliği seçimleri için belirlenecek olan oy verme günü bu gün göz önüne alındığında 2008 yılı Mart ayına rastlamaktadır.

Bu nedenle, 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanununun 33. maddesi uyarınca ilçe seçim kurullarınca saptanacak olan seçim tarihi ile Mahalli İdareler Genel Seçim tarihi yakın tarihler olduğundan ve arasında bir yıldan az bir süre kalacağından, seçim ekonomisi de gözetilerek, Anayasanın 79 uncu ve 298 sayılı Kanunun verdiği yetki gereğince, yukarıda belirtilen seçimlerin ve ayrıca 2972 sayılı Kanununun 29 uncu maddesi çerçevesinde belediye veya il genel meclisi organlarında meydana gelebilecek olası boşalmalar sonucu yapılacak organ seçimlerinin, yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda Mahalli İdareler Genel Seçimine kadar ertelenerek birlikte yapılmasına, 5393 sayılı Kanununun 4 üncü ve 8 inci maddeleri gereğince Valilikçe talep edilen halkoylamalarının (plebisit) ise anılan Kanununun 4 üncü maddesinde öngörülen tarihte yapılmasına devam olunmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle;

1- İdari değişiklikler sebebiyle yeni kurulan köy ve mahallelerle, herhangi bir nedenle boşalan köy ve mahalle muhtarlık veya ihtiyar meclisi – heyeti üyeliği seçimleri ile her yıl Haziran ayının ilk Pazar günü yapılması gereken seçimlerin, ayrıca belediye veya il genel meclisi organlarında meydana gelebilecek olası boşalmalar sonucu yapılacak organ seçimlerinin Mahalli İdareler Genel Seçimine kadar ertelenerek birlikte yapılmasına,

2- 5393 sayılı Kanununun 4 üncü ve 8 inci maddeleri gereğince Valilikçe talep edilen halkoylamalarının (plebisit) ise anılan Kanununun 4 üncü maddesinde öngörülen tarihte yapılmasına devam olunmasına,

3- Karar örneğinin tüm İl ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlıkları ile Kurulumuz Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne ve İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına gönderilmesine,

29/12/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Muammer AYDIN

Başkanvekili
Ahmet BAŞPINAR

Üye
Hasan ERBİL

Üye
Necati SÖZ

Üye
Bahadır DOĞUSOY

Üye
Mehmet KILIÇ

Üye
Ali EM

Üye
Kırdar ÖZSOYLU

Üye
Sadri BOZKURT